

пѣли български пѣсни, за да не бждатъ хванати изъ пжтя отъ сливенскитѣ хайдути. Тѣ си промѣняли българския „ка-яфетъ“ при *Ешекъ-Усуранъ*, подъ мѣстносттата *Джендемитъ*, когато слизали отъ Балкана за Сливенъ.

Около срѣдата на миналия вѣкъ, сливенскитѣ „хайдути“ се разпрѣсватъ широко по-цѣла България. Ние ги срѣщаме въ Добруджа, въ Родопитѣ и Срѣдня-Гора, въ западна България и Сърбия. Имената *Х. Димитръ* и *Панайотъ Хитовъ* сж извѣстни почти на всички по-стари българи изъ разнитѣ ни краища. Тѣ сж главни, но не сж единствени. Нѣма българско възстание, въ което да не е участвувалъ сливенецъ, а и нѣма сливенска фамилия, която да не може да се похвали съ излѣзълъ отъ нея „комита“.

Първото сливенско възстание слѣдъ 1830 г. замѣсва имената на двама сливенци, произходътъ и битността на които достатъчно говорятъ противъ убѣждението, че истинскитѣ бунтовници срѣщу турцитѣ сж били все „голтаци“ и „хаймани“. Впрочемъ, това убѣждение е чорбаджийско, и ние нѣма защо да го оборваме, защото е съборено на самото си врѣме. *Панайотъ Хитовъ* бѣ синъ на състоятеленъ скотовъдецъ, а *Х. Димитръ* бѣ *хаджия*. Вече самото туй прозвище е било на врѣмето си краснорѣчивъ дипломъ на заможность и благочестие. Сливенцитѣ *Х. Михаилъ Завърадгия*, *Х. Петръ Христовъ* и т. н. отъ 1821 г. доказаха, че човѣкъ може да вади ножъ срѣщу потисника и пакъ да бжде благочестивъ. Съ сжщото понятие бѣ и *Х. Ставри*, за когото ще се говори по-долу, а *Х. Димитръ* въобще не работѣше съ „понятия“.

Х. Ставровото възстание и послѣдицитѣ отъ Кримската война.

Подъ това заглавие спадатъ двѣ революционни дати: 1850 и 1862 г. Собствено, първата отъ тѣхъ се пада на Сливенъ. Тукъ е замѣсено не само името на *Х. Ставри*, но и това на другъ забравенъ сливенецъ—Д-ръ *Иванъ Михайловъ Пановъ* или *Карпанчовъ*.

Х. Ставри е роденъ въ Сливенъ кждѣ 1820 г. и билъ отъ рода на богатитѣ въ града *Х. Койнооларъ*.¹⁾ За дѣтството му много малко се знае. По една сторена въ града „беля“, той е билъ принуденъ да бѣга въ Браила, дѣто ще е ималъ прѣселени сродници.²⁾

¹⁾ *Х. Ставри Койновъ* не трѣбва да се смѣсва съ богатия грѣкоманъ въ Хасково *Х. Ставри*, който сравнително е по-младъ и за когото пише Ст. Заимовъ въ „Миналото“, I. 49.

²⁾ Споредъ Дѣдо Нойко, *Х. Ставри* е ималъ воденица въ квартала Кумлукъ. Избѣгалъ е отъ турски прѣслѣдвания кждѣ 1848 г.